

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa A. O.

przeciwko I. S. i V. N.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 maja 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 19 listopada 2019 r., sygn. akt VI ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 2700 (dwa tysiące siedemset) zł.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w W. zasądził od pozwanych I. S. i V. N. na rzecz powoda A. O. kwotę 100 000 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 19 marca 2015 r. i kosztami procesu. Apelacja pozwanych od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 listopada 2019 r. Pozwani zaskarżyli ten wyrok skargą kasacyjną, opierając

wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia przysługujący od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służący ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolę „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Skarżący wskazali, że w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne dotyczące zakresu orzekania Sądu poza granicami pozwu oraz kwestii, jaki wpływ na ważność i skuteczność przelewu ma zredefiniowanie przez Sąd umowy, z tytułu której wpłacano zaliczki będące przedmiotem przelewu, gdy z oceny tego stosunku dokonanej przez Sąd wynika, że umowa swoją treścią obejmuje nie sprzedaż lokalu mieszkalnego, ale przeniesienie posiadania w ramach swoistego nienazwanego prawa, na które składa się korzystanie przez nieformalnego nabywcę z nieruchomości za zgodą właściciela w zamian za korzystanie przez właściciela z pieniędzy uiszczonych przez nabywcę tytułem ceny.

W nawiązaniu do tak sformułowanej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd

Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju prawa i orzecznictwa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy; przedstawić pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność preferowanego sposobu rozstrzygnięcia zagadnienia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

Wniosek pozwanych o przyjęcie skargi do rozpoznania nie sprostął tym wymaganiom, powszechnie aprobowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego i nauce prawa. Nie został prawidłowo uzasadniony w sposób pozwalający Sądowi Najwyższemu na zorientowanie się, jakie wątpliwości prawne skarżący powzięli na gruncie rozpoznawanej sprawy. Część skargi poświęcona motywacji wskazanej przyczyny kasacyjnej składa się w istocie z chaotycznie przytoczonych tez i fragmentów orzeczeń Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych bez jakiejś uchwytnej myśli przewodniej, poprzedzielanych luźnymi uwagami i przemyśleniami skarżących dotyczących różnych kwestii. Skarżący cytują orzeczenia poświęcone art. 321 § 1 k.p.c., by przejść następnie do kwestionowania sposobu oceny przez Sady obu instancji zebranych w sprawie dowodów i poczynionych ustaleń faktycznych, a zatem kwestii pozostających poza sferą kognicji Sądu Najwyższego, by zakończyć uzasadnienie przytoczonej przyczyny kasacyjnej uwagami dotyczącymi kontradyktoryjności postępowania. Nie sposób zatem ustalić, o co chodzi w przedstawionym zagadnieniu prawnym i o czym, w istocie, ma Sąd Najwyższy rozstrzygnąć przy okazji rozpoznania tej skargi. Należy przy tym pamiętać, że skarga kasacyjna jest bardzo sformalizowanym środkiem zaskarżenia, który musi spełniać wysokie wymagania zarówno do treści podstaw kasacyjnych, jak i treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Obowiązujący przy jej sporządzaniu przymus adwokacko-radcowski ma zapewnić sprostanie tym standardom. Nie jest rolą i zadaniem Sądu Najwyższego rekonstruowanie przyczyny kasacyjnej, która powinna być jasno przedstawiona i należycie uzasadniona we wniosku o przyjęcie

skargi do rozpoznania, a tym bardziej zastępowanie strony w jej obowiązkach. Co więcej, że względu na publicznoprawną funkcję skargi kasacyjnej jako narzędzia ujednolicania i wzbogacania orzecznictwa, musi ona najpierw pomyślnie przejść „test” istnienia przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., przeprowadzany właśnie na etapie przedsądu, podczas którego Sąd Najwyższy nie bada podstaw kasacyjnych, lecz przytoczone przez skarżącego okoliczności mające przekonać Sąd Najwyższy o potrzebie jej przyjęcia.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz powoda, który wniósł w terminie odpowiedź na skargę kasacyjną, orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 i art. 99 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U z 2018 r., poz. 265).

jw